

גליון רל"ו
שנה ו' תשע"ז

סיפורי צדיקים

י"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

תודה למשפחת קליטן על אישור לפרסום בתמונה

סיפורי חז"ל

תניא, אמר רבי שמעון הצדיק, מימי לא אכלתי אשם נזיר טמא אלא אחד. פעם אחת בא אדם אחד נזיר מן הדרום וראיתו שהוא יפה עיניים וטוב רואי וקוצותיו סדורות לו תלתלים. אמרתי לו בני מה ראית להשחית את שערך זה הנאה? אמר לי, רועה הייתי לאבא בעירי והלכתי למלאות מים מן המעין. ונסתכלתי בבואה שלי ופחו עלי יצרי ובקש לטרדני מן העולם. אמרתי לו רשע למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך במי שהוא עתיד להיות רמה ותולעה. העבודה (אני נשבע) שאגלחך לשמים. מיד עמדתי ונשקתיו על ראשו, אמרתי לו בני, כמותך ירבו נזורי נזירות בישראל, עליך הכתוב אומר איש כי יפליא לנדר נדר נזיר להזיר לה" (ילקוט תש"ט נדרים ט')

פרשת השבוע

כראש ישיבת ענף עץ חיים במאלטש, החלה להתפשט בקרב יהודי רוסיה רוח ההשכלה החדשה, שחדרה אליהם מארץ אשכנז, ורבים תבעו להנהיג בישיבה לימודי חול ולשלבם עם לימודי הגמרא והפוסקים. חלק מהצעירים נתפסו להשפעות מן החוץ והציצו בספרות פסולה, הציצו ונפגעו. ניסה רבי שמעון להסביר לתלמידים מה חזקה ההשפעה השלילית שיושפעו אגב קריאתם והסתכלותם. ואמר: אפילו מי שסבור בצדק שמחוסן הוא מפני השפעה חיצונית, ולא יינזק, סופו לצאת נפסד. והראיה שנאבק יעקב אבינו עם שרו של עשו, והכתוב מעיד בו מפורש "ותוכל". אך מכל מקום סבל מתוצאות המלחמה ונשאר צולע על ירכו. ויתכן, הוסיף רבי שמעון שזה אחד מטעמי האיסור לאכול גיד הנשה, ללמדנו ולהזכיר תמיד, שבאף מקרה שהוא, אין ההתמודדות עם הסטרא אחרא מוסיפה בריאות.

וייותר יעקב לבדו (כ"ה - ל"ב) אומר רש"י "שכח פכים קטנים וחזר עליהם". מסופר: כשעלה ה"ישועות יעקב" הגה"ק רבי צבי הירש אורנשטיין זיע"א על כס הרבנות בלבוב, ערך קידוש לכל הקהל. שמע את אחד הבעלי בתים הפשוטים לוחש לחבירו, לא מצאה הרבנית שלו כוסיות קטנות יותר? אמר ר' צבי הירש, מה ראה יעקב אבינו לטרוח כל כך בשביל פכים קטנים? אלא ידע יעקב שעשו הולך לקראתו וארבע מאות איש עמו, והיה בטוח שיצטרך לתת לכולם משקה ולא יספיקו לו חביות. ולפיכך חזר על פכים קטנים.

ויזרח לו השמש כאשר עבר את פנאל והוא צולע על ירכו (ל"ב - ל"ב)

מסופר על הגה"ק רבי שמעון שקוף זיע"א, שבימים שכיהן

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 5:18 ת"א: 5:19 ר"ת: 5:55

פרשת וישלח

זמני כניסת השבת
ירושלים: 4:02 ת"א: 4:16

לדלת בקעו קולות רכים של ילדים, הוא החליט לנסות את מזלו ונקש על הדלת, כשזו נפתחה נגלה לפניו מחזה יוצא דופן ומשובב כאחד, חדר גדול ריק כמעט לגמרי ובמרכזו על גבי בול עץ לא מהוקצע, ישב 'מלמד' וסביבו דרדקים שלמדו מפיו תורה.

"ברוך הבא" קרא המלמד לעברו, "ברוך הבא" אמרו החזיקו אחריו גם התלמידים. "שמא מכיר אתה את הגאון רבי בער?" שב משה על שאלתו בפעם המי יודע כמה באותו יום, "את הגאון רבי בער אמנם אינני מכיר" השיב המלמד, "לעומת זאת את 'בער' מכיר אנוכי גם מכיר", ניצוץ של תקווה ניעור בליבו של משה, "התדע אפוא היכן הוא מתגורר?" שאל את המלמד, חייך אליו רבי בער בחביבות ואמר: "אני הוא", "האם אתה הוא תלמידו של מורנו ורבנו הבעש"ט?" התקשה משה להאמין.

והנה אך שמע המלמד את שם הבעש"ט הקדוש יוצא מפי האיש שבפתח, ומיד השתנה גוון פניו, רעד עבר בגופו והוא מיהר לקום ולעמוד על רגליו, "מורי ורבי הוא" ענה. "אם כן הריני למסור לך דרישת שלום חמה ממנו" אמר לו משה. המלמד הקשיב ביראה עצומה לכל מילה שיצאה מפיו של משה, ואף ביקשו לחזור שוב ושוב על דברי הבעש"ט כפי שאמרם לו, לאחר שמילא את שליחותו, לא יכול משה להסתיר את פליאתו כיצד יתכן שתלמידו החביב של מורנו הבעש"ט יתגורר בבקתה עלובה שכזאת? שאל, כל היום חיפשתך ואיש מבין התושבים אפילו לא הכיר אותך.

המלמד התבונן במשה ושתק, כעבור רגע החל להתעניין ושאל לשלמו, "ברוך ה' שמשפיע עליי ועל בני ביתי רוב טובה" אמר לו משה "אשה מסורה, ילדים טובים, הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו. "ומהו מקור פרנסתך?" התעניין תלמידו של הבעש"ט, משה סיפר לו על האכסניה המרווחת שבבעלותו ועל הרווחים הנאים שהיא מניבה, אחר כך ביקש המלמד לשמוע ממה על בית מגוריו, חיוך של שביעות רצון נח על שפתיו של משה שעה שסיפר על ביתו הנאה, בצבעוניות רבה תיאר את שפע החדרים בבית, את הטרקלין המפואר ואת הריהוט היקר המקשט אותם, ריהוט שרכש במיטב כספו.

ליומא דהילולא של המגיד הקדוש ממעזריטש

בבעלותו של משה הייתה אכסניה גדולה שניצבה על אם הדרך, מיקומה המצוין הביא אליה עוברי אורח רבים שפרנסו את בעליה בעושר ובכבוד, משה עצמו היה דל כבישרונות ולא מבין גדול בתורה, אך התברך בלב יהודי חם ובאמונה תמה בהקדוש ברוך הוא, ואמונה פשוטה בצדיקים, מעת לעת נוהג היה לנסוע למעזיבוז לבית מדרשו של הבעל שם טוב הקדוש זיע"א כדי להתחמם באורו, מנסיעות אלה היה שם מחווק ומחושל באמונתו. פעם אחת כשנכנס בתום אחד מביקוריו במעזיבוז ליטול ברכת שלום מרבו, הטיל עליו הבעש"ט שליחות: "בדרך לביתך עבור דרך עיירה פלונית" אמר לו הבעש"ט, "בעיירה זו מתגורר תלמידי החביב 'בער', מבקש אני ממך כי תסור לביתו ותמסור לו פרישת שלום חמה ממני".

למותר לציין כי משה שמח לבצע את השליחות שהטיל עליו רבו, כל הדרך היה שמח ונרגש מן הזכות הגדולה שנפלה בחלקו, וכי קלה היא? רבו הבעש"ט הקדוש בכבודו ובעצמו, ביקש ממנו להעביר מסר אישי לתלמידו "החביב", לבטח מדובר ברב העיירה או לפחות באחד מלמדניה הנודעים, הרחר משה בליבו. בעיני רוחו כבר ראה את עצמו מתייצב בפתח ביתו של התלמיד המכובד, עיניים סקרניות של עוברי אורח ננעצות בו בעניין, והוא נכנס פנימה ומוסר בדחילו ורחימו את הדברים שביקשו הבעש"ט להעביר לתלמידו.

עם הגיעו לעיירה החל משה להתעניין אצל תושביה היכן מתגורר "הרב הגאון רבי בער", ואולם לתדהמתו נתקל בתגובות שנעו בין מבטים תמהים לבין אדישות מוחלטת, "הרב הגאון רבי בער? אין כאן אדם כזה", השיבו לו כמה מהעוברים ושבים, משה לא ידע את נפשו מאכזבה וממבוכה, שוב ושוב ניסה לרענן את זכרונו שמא טעה בשמיעת דברי רבו, אבל הוא זכר אותם מילה במילה, "בעיירה זו מתגורר תלמידי החביב בער". כל היום התהלך משה בעיירה, עבר מסמטה לסמטה ומבית לבית, תר אחר התלמיד החביב שאיש לא הכיר. לעת צהריים תש כוחו והוא הגיע לבקתה קטנה ועלובה, מעבר

צדק ונמשל

ויירא יעקב מאד ויצר לו (ל"ב - ח')

פירש"י ויירא, שמא יהרג, ויצר לו, אם יהרוג הוא את אחרים. לכאורה יש להבין למה היה חושש פן יהרוג את עשו? והלא בדין הוא שיהרגנו וכמו שאמרו רבותינו (ברכות ס"ב) הבא להרגך השכם להרגו.

אפשר לפרש על פי משל: מעשה שהיה במלך צרפת שהיה לו יועץ חכם חרשים חוזה בכוכבים ובקי באצטגנינות. והיה מגיד לו תמיד נסתרות ועתידות, והמלך היה מאמין בו מאד לרוב חכמתו, ויעשיריהו ויכבדהו. והנה יום אחד נהפך לב המלך עליו על ידי הולכי רכיל שדיברו לשון הרע על היועץ מרוב קנאתם בו, שכאילו קשר היועץ קשר עם אויבי המלך להדיחו ממלכותו. ותיכף גור אומר להביא לפניו את היועץ. ועלה בדעתו להכנס עמו בדברים טרם יהרגנו כדין מורד במלכות. והנה כאשר הובא החוזה בכוכבים לפני המלך, פנה המלך בשאלה האם יש בידך לחוות מה צפוי לך בעתות כאלה? ויאמר החוזה יש ויש. אמר לו המלך אם כן הגידה נא לי יום מותך. ויבהל החוזה מאד שהרגיש כי רעה נגד פניו, ויתבונן לחשוב במשטר הכוכבים בלוחות בלפניו, ויעש כן בחכמה למראה עיני המלך כאילו הוא רואה במשטר הכוכבים והמזלות. ואחר איזה רגעים השתנו פניו והנה אימה חשכה גדולה נופלת עליו ויאמר למלך אדוני המלך: הכוכבים גילו לי כי סכנה גדולה מרחפת על ראשי, אולם צר לי מאד להודיעך כי על ידי הכוכבים נודע לי שיום מותי יהיה לפני יום מותו של המלך בשלשה ימים, ולא על עצמי אני דואג, אלא על אדוני המלך כי קרב קצו וקץ הממלכה האדירה. וישתומם המלך למשמע אוניו כי דברי החוזה הטילו עליו אימה ופחד, ויירא לנגוע בו. ואז הוציא לאור משפטו ויצא זכאי לפני המלך. ואדרבה שם המלך משמר ללות את היועץ בכל אשר ילך, כי האמין שדברי חזונו יבואו באחרית הימים. ועל זה נאמר (קהלת ז' - יב) "החכמה תחיה בעליה."

והנמשל: הנה ידועים דברי חכמינו (סוטה י"ג) שרבקה נתנבאה שיעקב ועשו ימותו ביום אחד, כמו שנאמר למה אשכל גם שניכם יום אחד. ואף על פי שמיתתן לא היתה ביום אחד ממש, מכל מקום נקברו ביום אחד. שכאשר ערער עשו על קבורת יעקב במערת המכפלה, נטל חושים בן דן מקל והכה בראשו של עשו. ובא יהודה והשלים הריגתו של עשו, כמו שכתוב "ידך בעורף אויביך" נמצא שדברי רבקה למה אשכל גם שניכם יום אחד נאמרו ברוח הקדש. ולכן ויירא יעקב שמא יהרג ויצר לו שמא יהרוג ואז ימות גם הוא כאחיו לקיים נבואתה של רבקה.

(בשם מרן הראש"ל"צ הגר"ע יוסף זיע"א)

כל אותה עת הקשיב ה'מלמד' לאורחו רוב קשב, "והיכן בדעתך ללון הלילה?" שאל לפתע את משה, שאלה שלא ממין העניין, משה נבוך לרגע אך מיד השיב "אלון כפי הנראה באכסניה הראשונה שאמצא", ניצוץ עלה בעיני ה'מלמד' "אם אמנם כדברייך בעל ממון ונכסים אתה?", הקשה "אם כך מדוע בגדיך כה פשוטים, וכיצד תהיה מוכן ללון הלילה באכסניית הדרכים הראשונה שתמצא? האם לא ראויים לך בגדים מפוארים יותר ומלון מהודר יותר?".

משה לא התבלבל ומיד השיב: "כבודו, כיצד אפשר להשוות, בביתי הפרטי נוהג אני בכל גינוני הכבוד והעושר בהתאם להישג ידי, אולם עתה, עתה הרי אני בדרך, רק בדרך, ובדרך אין מייחסים חשיבות רבה לבגדים ולתנאי נוחות". תלמידו החביב של הבעש"ט הביט היישר לתור עיניו של משה ואמר: "יפה דיברת", "אם כך זוהי אף תשובתי לשאלתך הראשונה, אף אני מצוי עתה בעיצומה של הליכה בדרך, דרך ארוכה של חיים בעולם הזה, ו'בדרך' כפי שבעצמך אמרת אין ליחס חשיבות רבה מדי לענייני פאר, נוחות וכבוד, אבל 'בבית' שם בבית האמיתי בעולם בעליון, שמור ומוכן עבורי עושר מופלג, מוכן אני אפוא לשבת עתה על בול עץ וללמד תורה לתינוקות של בית רבן, ובלבד שכאשר אגיע לבסוף 'הביתה' אל אבי שבשמים, אזכה לרוב עושר ולחיי העולם הבא."

רק אז הבין משה לשם מה שלחו הבעש"ט אל תלמידו חביבו רבי בער, כי הוא ביקש ללמדו פרק בהלכות דרכים ובתים, ומיהו התלמיד החביב? הלא הוא מי שלימים נודע שמו בכל העולם כהרב הקדוש רבי דוב בער, המגיד הגדול ממעזריטש זיע"א, שהשבוע ביום שני י"ט כסלו יחול יומא דהילולא שלו. זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל, אכ"ר.

צ'ין אדם לחברו

התחשבות בזולת

סיפור זה התחרש בעת שהגה"ק רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, ליווה את חתנו הגר"א קוטלר זצ"ל ונכדו רבי שניאור זצ"ל עם שובם לאמריקה, בדרכם להקים את מבצר התורה הגדול של לייקווד, האב הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל ובנו ענקי התורה, ניצלו כידוע בניסי ניסים מציפורני הנאצים בשואה. ולאחר שהייה קצרה בארץ ישראל טסו לאמריקה ומרן הגר"א קוטלר זכה להיות שם ממקימי התורה. התרגשות רבה ניכרה בר' איסר זלמן בעת שחתנו ונכדו נפרדו ממנו וירדו בגרם המדרגות, בדרכם לרכב שהמתין למטה, ושהיה אמור להובילם לשדה התעופה. והנה הבחינו תלמידי ת"ת "עץ חיים" שר' איסר זלמן לא ירד עד לרחוב ממש, אלא ליווה את ר' שניאור ואביו רק עד אמצע המדרגות, שהובילו מדירתו אל הכביש, נשקו ונפרד ממנו. תלמידי הת"ת ביקשו לדעת מדוע ולמה לא ירד הגאון עד למכונית, הלא דבר הוא. ואז השיב להם מרן הגר"א זצ"ל תשובה מרטיטת לב ושצריכה להרעיד את ליבו של כל אחד מאתנו. הרי לא כל חבריו של נכדי זכו להגיע למצב שבו הוא נמצא עתה, רובם נשחטו ונעקדו על קידוש השם, ואם כן, איך אני יכול לרדת עד לרחוב ולנשקו לעיני כולם ולהפגין בכך את שמחתי? הרי יש משפחות רבות שלא הגיעו לרגע הזה.

גדלות שבחסד

על הגה"ק רבי דוד פייגנבוים גאב"ד פרוזנאי זיע"א מקדושי השואה. מספר עד ראה מחיותיו בשנות הרעה. בביהכ"נ הלא מוסק, יושב לו הרב לבוש מעיל פרווה, משפשף יד ביד, מכה רגל ברגל לחממן קצת ולומד, או משוחח עם הבאים בחידושי תורה, בדרוש, או בסיפור, הכל לפי הבנת המבקר. גם אני זכיתי להיות בין מבקריו, ביום חורפי אחד נכנסתי אליו

לבית הכנסת, הקור היה שלושים מעלות מתחת לאפס, והרב יושב כדרכו בקודש בביהכ"נ רועד מקור ולומד. שאלתי אותו הרי עוד היום גדול, לא עת האסף העם לתפילה, והרי יכול הרב להיכנס לדירתו הסמוכה המוסקת קצת, וגם אני ויתר המבקרים היינו שמחים לשוחח עמו בבית ולא לסבול כאן מהקור הנורא. השיב הרב, הנך צודק בהחלט, אבל הסכת ושמע מעשה שהיה שבגללו החלטתי לשבת כאן. לפני זמן מה ישבתי בביתי המוסק ולמדתי, מישוהו דפק בדלת, בשומעי הדפיקות, אמרתי, כן, בבקשה נא להיכנס, ואין מענה. שמעתי קול צעדים וצעקתי, להיכנס, ואין קשב. קמתי לפתוח את הדלת וראיתי שאדם מתרחק, השגתי וראיתי בוכה. הבנתי שהוא בא לתנות את צרותיו כרגיל בתקופה חשוכה זו. ביקשתי שייכנס לבית, נרגע ונכנס. שאלתי ולמה חוזר על עקבותי ולא נכנס לבית? השיב, דפקתי בדלת ולא קיבלתי מענה, כנראה לא שמע את תשובת הרב להיכנס, חשבתי שהרב לא יכול לקבלני, חזרתי על עקבי ואנחתי עמי. סיכם הרב: שמעת! יהודי בא אלי בימים טרופים אלו לשפוך לבו, במה אני יכול לעזור לז' כסף אין לי, אוכל ומוזן גם אין, אם כן איפוא, כל העזרה והחסד שאני מסוגל להעניק הוא, לשמוע אנחות של יהודי ולהשתתף בצרתו, לנחמו ולעודדו, ועתה אם בא יהודי ומוצא דלת נעולה ומתבייש לדפוק, או שדפק ולא שמע את התשובה, והוא יחזור לביתו עם מכאובי לבו. כיצד אפשר לשאת זאת? לכן החלטתי לשבת כאן בבית הכנסת הפתוח ולסבול מקור כדי שכל יהודי בהיכנסו לביהכ"נ, יפגשני מיד ויוכל לשוחח ולשפוך לפני את לבבו השבור. אכן גדלות שבחסד.

הילולא דצדקיא

שבת קודש י"ז כסלו
הגה"ק רבי יוסף יוזל הורביץ הסבא מנובהרדוק (תר"פ)
יום ראשון י"ח כסלו
רבינו אברהם בן משה (בן הרמב"ם - ד"א תתקכ"ז)
הרה"ק רבי ברוך ממעזבו ב"ר יחיאל מיכל (תקע"ב)
יום שני י"ט כסלו
הרה"ק רבי דוב בער ב"ר אברהם (המגיד ממעזריטש (תקל"ג)
יום שלישי כ' כסלו
הרה"ק רבי משולם פייביש ב"ר דוב בעריש מקרעמניץ (משנת חכמים - תקל"ה)
הרה"ק רבי בנימין זאב וואלף הלוי ב"ר שמואל מבאלטא (תקפ"ו)
הרה"ק רבי דוב בעריש מאושפיצין ב"ר משה (תלמיד החווה - תקצ"ח)
הרה"ק רבי ברוך מויוניץ ב"ר מנחם מענדל (אמרי ברוך - תרנ"ג)
יום רביעי כ"א כסלו
שמעון בן יעקב משבטי קה (כ"א - שי"ד)
הרה"ק רבי נפתלי ב"ר יחזקאל שרגא משינאווא (איילה שלוחה - תרכ"ד)
יום חמישי כ"ב כסלו
רבי אליעזר אשכנזי ב"ר אליהו (מעשי ה-שמו"ו)
הרה"ק רבי פינחס מאוסטראה בן הייבי ר' יעקב יוסף (תקס"ו)
יום שישי כ"ג כסלו
רבי מרדכי הלפרין מאוסטראה ב"ר יואל (המכונה בעל שם - תקט"ז)
הרה"ק רבי אברהם מאולינב ב"ר יצחק חריף מסמבו (תקע"א)
הרה"ק רבי אלימלך לוי מטאהש ב"ר משולם פייבוש (תש"ג)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

פרפראות

סיפר הרה"ק רבי מרדכי מלעכוויטש זיע"א, שבעת שביקר אצל הרה"ק רבי ברוך ממעזבו זיע"א (יומא הילולא י"ח כסלו) בא הרה"ק רבי משה מסאווראן זיע"א להוכיר עצמו אצל רבי ברוך ואמר: מה עושים עם היצה"ר? והשיב לו רבי ברוך: היצה"ר בא גם אצלנו ואנו משיבים לו: וואס פאר א פנים וואלטין מיר געהאט פאר אונז אליין, ווען מיר וואלטין דיר געפאלגט? (איזה פנים היה לנו לגבי עצמנו, אם היינו שומעים לך?)

בחסות "דודי קאר"

הסוכן החרדי שלך להשכרת רכב
מכל החברות 052-7655-222

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז